

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Trondheim, 16.01.2017

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016/7780

Saksbehandler:
Veronica Sahlén

Kvote for lisensfelling av ulv utenfor ulvesonen i rovviltregion 4 og 5 i 2016/2017 - ny kvote

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18, første ledd, bokstav b og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, fatter Miljødirektoratet vedtak om ny kvote for lisensfelling av ulv innenfor region 4 og 5, i deler av Akershus og Hedmark fylker utenfor ulvesonen, for jaktåret 2016/2017. Kvoten settes til tre (3) ulv. Nærmere kvote- og områdeavgrensning følger av dette vedtak.

Lisensfelling er en skademotivert felling av et bestemt antall individer av en viltart, med hjemmel i naturmangfoldloven § 18, der kvoten er fastsatt av offentlig myndighet og der det kreves at jegeren er registrert som lisensjeger i Jegerregisteret for å kunne delta. Lisensfellingene iverksettes for å forhindre framtidige skader på husdyr og tamrein.

Et uttak av tre ulv vurderes ikke å være til skade for bestandens overlevelse, ettersom kvoten er innrettet slik at felling i hovedsak vil rettes mot enkelt dyr utenfor ulvesonen samt at siste endelige statusrapport og foreløpige overvåkingsresultat for vinteren 2016/2017 for ulv i Norge viser at bestanden er over bestandsmålet.

Sakens bakgrunn

Gjennom rovviltforskriften § 7 er de regionale rovviltnemndene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for lisensfelling etter forskriftens § 10 når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene. Siste endelige rapport for bestandsstatus ulv fra vinteren 2015/2016, publisert av Rovdata 1. juni 2016, viste at ulvebestanden var over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for ulv. Det er pr i dag ingen operativ rovviltnemnd i region 5, og Miljødirektoratet ivaretar nemndas oppgaver knyttet til lisensfelling inntil videre.

Rovviltnemndene i region 4 og 5 fattet 21. juni 2016 vedtak om lisensfellingskvote for ulv utenfor ulvesonen i region 4 og 5 på 13 dyr, hvorav 5 enkeltindivider og inntil 8 ulver innenfor Osdalsreviret. Område som brukes av Julussareviret utenfor ulvesonen var unntatt felling. Nemndene fattet videre vedtak 16. september 2016 om lisensfellingskvote på ulv innenfor ulvesonen innenfor tre utpekte

revir med inntil 8 ulver per revir. Begge vedtakene ble påklaget.

Klima- og miljødepartementet opprettholdt den delen av kvotevedtaket utenfor ulvesonen som omhandlet 5 enkeltindivider i klagebehandling av 27. september 2016. Klima- og miljødepartementet behandlet den delen av kvoten som omfattet Osdalsreviret sammen med kvoten for lisensfelling innenfor ulvesonen i klageavgjørelse 20. desember 2016, hvor de omgjorde rovviltneemndenes vedtak og ikke åpnet for lisensfelling innenfor ulvesonen eller innenfor Osdalsreviret.

Lisensfelling utenfor ulvesonen i region 4 og 5 ble avsluttet 11. januar 2017 etter at kvoten for regionene ble fylt.

Miljødirektoratet mottok 12. januar 2017 søknad fra Hedmark Sau og Geit, Hedmark Bonde og Småbrukerlag og Hedmark Bondelag om utvidelse av lisensfellingskvoten på ulv i region 4 og 5. Søker anfører at en stadig økende vekst i ulvestammen og antall pardannelser av ulv tilsier at sjansen for etablering av ulv i prioriterte beiteområder øker, at skadepotensialet med ulv i beiteområder er svært stort, samt at uttak av ulv på barmark er svært krevende. Søker ber om at det blir gitt mulighet til uttak nå mens det er sporsnø og praktisk gjennomførbart.

Lovgrunnlaget

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) og forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for Miljødirektoratets vedtak i saken.

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1) lyder:

«Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.»

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften og gjennom den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i enhver region.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere i vedtaket.

Det vises til naturmangfoldloven § 18 første ledd b), jf. rovviltforskriften § 13, jf. §§ 1, 2 og 3, hvor det fremgår:

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- innlandsfisk (...) b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom, (...)

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriften § 2 (Definisjoner)

(...)

d) Ulvesone: Østfold, Oslo, Akershus med unntak av kommunene Hurdal, Eidsvoll, Nannestad, Ullensaker, Skedsmo og Gjerdrum, de deler som ligger vest for Glomma av kommunene Nes, Sørum og Fet, samt Nittedal øst for Nitelva, Hedmark med unntak av kommunene Nord-Odal, Stange, Hamar, Løten, Ringsaker, Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Folldal, Alvdal, Tynset, Tolga og Os, de deler som ligger vest for Glomma av kommunene Åsnes, Våler, Elverum, Åmot, Kongsvinger, Grue og Sør-Odal, samt de deler av Trysil kommune som ligger nord for en rett linje fra der Senna renner ut i Trysilelva til der kommunegrensen mellom Trysil og Engerdal gjør en vinkel ved Litlskorhøa.

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 13 ynglinger av bjørn. Det skal være 4-6 årlige ynglinger av ulv. 3 av disse skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge. Ynglinger utenfor ulvesonen skal medregnes. Der en del av reviret ligger i Sverige skal en yngling medregnes med en faktor på 0,5.

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

Rovviltforskriften § 13 (Miljødirektoratets myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):

Miljødirektoratet kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt på gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6.(...)

Politiske og forvaltningsmessige rammevilkår:

Det nasjonale bestandsmålet for ulv er 4-6 ynglinger av ulv i Norge, hvorav 3 skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge. Ynglinger utenfor ulvesonen skal medregnes, og der en del av reviret ligger i Sverige skal en yngling medregnes med en faktor på 0,5. Det vises til Innst. 330 S (2015-2016).

I rovviltforskriften § 4 fremkommer det at det nasjonale bestandsmålet for ulv deles mellom region 4 (Oslo og Akershus) og region 5 (Hedmark).

Direktoratet viser til Representantforslag 163 S (2010-2011), og Stortingets behandling av dette den 17. juni 2011 hvor det ble inngått et nytt enstemmig rovviltforlik. Av rovviltforliket i 2011 fremgår det innledningsvis at norsk rovviltforvaltning fremdeles skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette.

Kunnskapsgrunnlaget

Generelt om uttak av rovvilt:

Naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen setter de overordnede rammebetingelsene for uttak av rovvilt, og Stortinget har i rovviltforliket i 2011 presisert at norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av disse bestemmelsene. Bernkonvensjonens artikkel 9 er sentral hva gjelder adgang til uttak av rovvilt for å beskytte bestemte interesser. Bestemmelsen inneholder to generelle vilkår i tillegg til flere spesielle vilkår. For at det skal kunne gjøres unntak fra artiklene 6 og 7 og gis tillatelse til felling av rovvilt, må begge de generelle vilkårene være oppfylt samt ett av de spesielle vilkårene. Det første generelle vilkåret er at det ikke finnes noen annen tilfredsstillende løsning. Det andre generelle vilkåret er at unntaket ikke vil være skadelig for bestandens overlevelse. Det mest aktuelle vilkåret er at unntaket skal avverge alvorlig skade på blant annet husdyr og tamrein.

Bestemmelsen er gjennomført i naturmangfoldloven § 18, som slår fast at det ved forskrift eller enkeltvedtak kan tillates uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk bl.a. for å avverge skade på husdyr og tamrein. Vedtak om uttak kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Om lisensfelling:

I St.meld. nr. 15 (2003-2004) er det lagt opp til en økt vektlegging av lisensfelling og kvotejakt som framtidige beskatningsformer på rovvilt. Innenfor rammen av norsk lovverk og hensynet til Bernkonvensjonens bestemmelser vil dette innebære at felling av ulv kan foregå som lisensfelling. Bakgrunnen for dette er ønske om å utvikle jakt og fellingsformer som sikrer økt alminneliggjøring av rovviltartene og bred deltagelse av lokale jegere.

Lisensfelling av ulv er også omtalt i Meld. St. 21 (2015-2016). Lisensfelling er skademotivert bestandsregulering for arter der ordinær jakt ikke er aktuelt, blant annet for ulv som er fredet i henhold til viltloven og etter Bernkonvensjonen. Motivasjonen for lisensfelling er å kunne begrense tilvekst eller utbredelsen av en bestand og ikke for å avverge skade forårsaket av et bestemt individ.

Om overvåkning av ulv og bestandssituasjonen i Norge og ulvesonen

Rovdata har ansvaret for formidling, drift og utvikling av Det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt. Rovdata er den sentrale leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. Ulvebestanden overvåkes ved å dokumentere antall familiegrupper og revirmarkerende par i Skandinavia, og i Norge regnes alle individer i familiegrupper og antall ynglinger. Overvåkingen utføres i perioden 1. oktober til 31. mars.

Siste endelige rapport om bestandsstatus av ulv i Skandinavia for vinteren 2015/2016 forelå 1. juni 2016 hvor det framgår at bestandsstatus for ulv er 41 familiegrupper, hvorav 7 helnorske familiegrupper med dokumentert yngling, 4 familiegrupper i grenserevir med dokumentert yngling og 30 familiegrupper i helsvenske revir. Dette er over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet på 4-6 årlige ynglinger i Norge, hvorav minst 3 ynglinger skal være innenfor revir med hele sin utbredelse i Norge. Av revirmarkerende par ble det registrert 29 revirmarkerende par i Skandinavia (24 i Sverige, 4 i Norge og ett på tvers av riksgrensen). Dette er en markant økning i den norske delen av bestanden fra tidligere år. Sett til det totale antallet familiegrupper og revirmarkerende par i Skandinavia er dette likevel omtrent likt tidligere år, selv om antall familiegrupper har gått ned.

For vinteren 2015/2016 ble bestanden beregnet til 430 ulver i Skandinavia (hvorav ca. 340 i Sverige). Det ble registrert 65-68 ulver i helnorske revir og minst 25 ulver på tvers av riksgrensen. Døde ulver i løpet av overvåkingsperioden kommer i fratrekk til disse tallene.

Rovdata publiserte foreløpig statusrapport for ulv i Norge 15. desember 2016. Rapporten viser til at det i perioden 1. oktober - 15. desember 2016 er dokumentert totalt 69-73 ulver i Norge, inkludert de ulver med tilhold på begge sider av riksgrensen. Det er foreløpig påvist fire helnorske ynglinger (valpekull født i 2016) i revirene Slettås, Letjenna, Osdalen og Julussa. Det er også påvist 1-3 ynglinger i grenserevir. Ved tidspunkt for statusrapportens publisering hadde snøforhold i sørlige deler av ulvesonen vært dårlige og det forventes å kunne bli dokumentert ytterligere ynglinger i både helnorske og grenserevir med hjelp av mer sporing og DNA-analyser. Døde ulver i løpet av perioden kommer i fratrekk til disse tallene.

Den 12. januar 2017 ble det registrert to separate sporløyper etter en enslig ulv i Løten kommune henholdsvis nord og sør for rv. 25 utenfor ulvesonen. Det ble innsamlet ekskrement- og urinprøve i den nordre sporløypen. Det er foreløpig uklart om sporløypene er fra samme ulv eller to forskjellige ulver. Den 14. januar 2017 ble det også påvist spor etter en ulv i Sør-Odal kommune utenfor ulvesonen. Per dags dato tilsier tilgjengelig informasjon at det kan være to til tre ulver i region 5 utenfor ulvesonen.

I henhold til gjeldende kunnskap om den samlede belastning ulvebestanden utsettes for jfr. naturmangfoldloven § 10, er det i perioden fra 1. oktober 2016 (start på lisensfellingsperioden 2016/2017) til dags dato registrert 6 døde ulver i Norge, hvorav 4 innenfor region 4 og 5. (www.rovbase.no).

Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen ulvebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Ulvebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal. Utover enkelte

påkjørsler skjer avgangen av voksen ulv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Når det gjelder føre-var-prinsippet, jfr. naturmangfoldloven § 9, kommer dette til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Miljødirektoratets syn er ikke dette tilfelle i denne saken.

Om arealdifferensiering i rovviltregionene:

Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være tydelige forvaltningsmessige forskjeller i henholdsvis prioriterte rovviltområder og prioriterte beiteområder. I tråd med rovviltforliket av 2011 skal saueproduksjon og andre produksjoner basert på utmarksbeite tilpasses gjennom forebyggende tiltak og omstilling i prioriterte rovviltområder, med utgangspunkt i forekomsten av rovvilt i beiteområdet. Det vil si at rovviltet gis tydelig prioritet fremfor produksjoner basert på utmarksbeite, og at det skal praktiseres en høy terskel for tillatelse til uttak av rovvilt i slike områder. Tilsvarende skal det være en lav terskel utenfor prioriterte rovviltområder hvor felling er det hovedsakelige skadeforebyggende tiltaket. For ulv har det blitt fastsatt et nasjonalt forvaltningsområde for ynglende ulv (ulvesonen) i deler av region 4 (Oslo, Akershus og Østfold) og region 5 (Hedmark), jf. rovviltforskriften § 2 d.

Miljødirektoratet legger til grunn at den nasjonalt fastsatte ulvesonen, som vedtatt av Stortinget og fastsatt i forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 2 d, og implementering av dette i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt som vedtatt av rovviltneemnda i region 4 og 5, ivaretar de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12. Dette innebærer at avgrensningen av forvaltningsområder er foretatt ut fra en samlet vurdering og avveining, og forventes å gi de beste samfunnsmessige resultater.

Vurdering av skadepotensialet på husdyr og tamrein

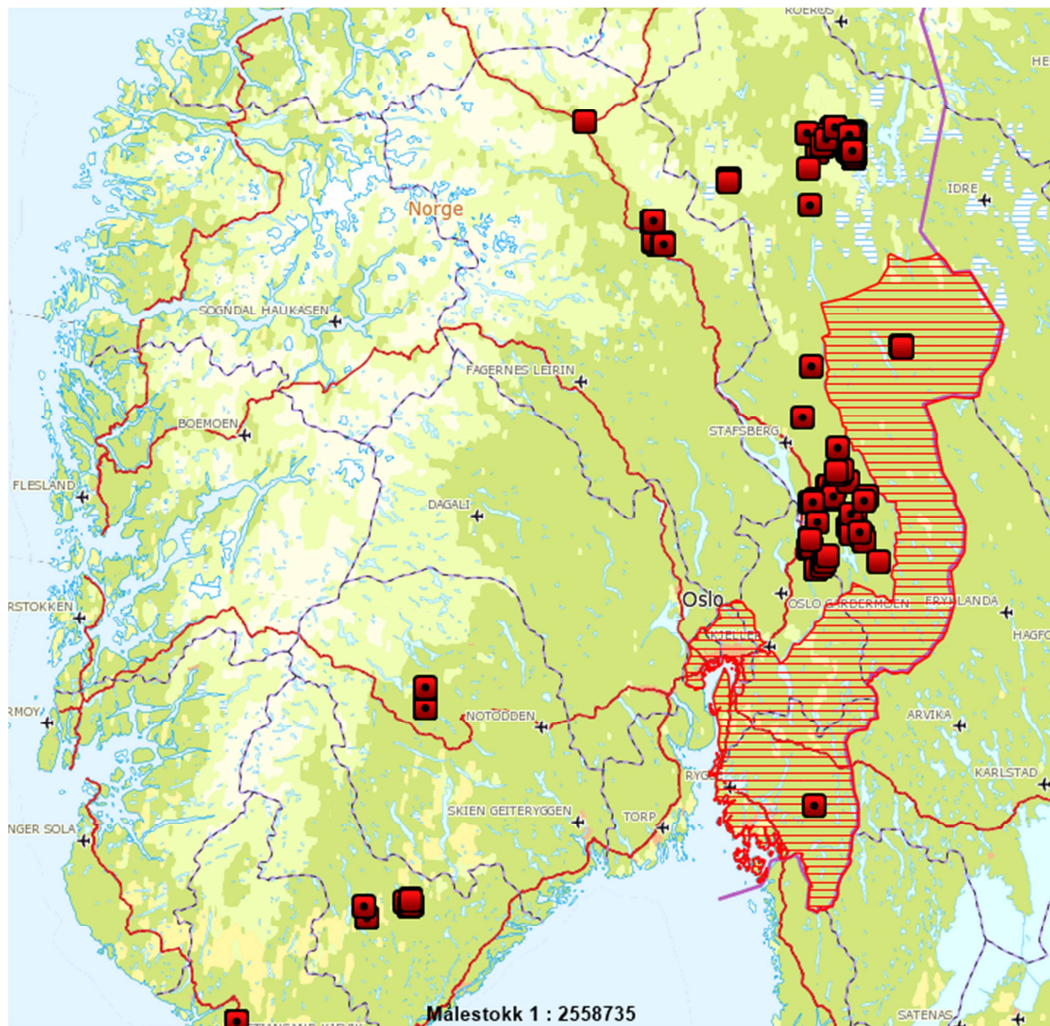
For landet som helhet har det vært en markert nedgang i antall sau som er verifisert tatt av rovvilt, og sau erstattet som drept av rovvilt de siste årene. Antallet sau på utmarksbeite har holdt seg relativt stabilt i samme periode, men innenfor ulvesonen er flere brukere omstilt til annen drift eller husdyrbeite innenfor rovviltavvisende gjerder.

Etter beitesesongen 2016 utbetalte fylkesmennene erstatning for omtrent 17 600 sau som drept av fredet rovvilt. Dette er en nedgang på over 13 000 dyr fra beitesesongen 2013 hvor 31 000 sau og lam ble erstattet, og over 22 000 dyr fra beitesesongen 2007 hvor nærmere 40 000 sau ble erstattet.

I 2016 ble ca. 9 % av den totale rovvilterstatningen i Norge utbetalt til skader grunnet ulv. I region 4 og 5 utbetalte fylkesmennene erstatning for henholdsvis 166 og 964 sau til skader grunnet ulv. De siste fem årene har i gjennomsnitt 89 % av de påviste ulveskadene skjedd utenfor ulvesonen, så skadesituasjoner oppstår hovedsakelig utenfor ulvesonen. I 2016 var 97 % av påviste ulveskader utenfor ulvesonen.

Det var en omfattende skadesituasjon på sau nord for ulvesonen i region 5 i beitesesongen 2016 fra sluttet av juni til begynnelsen av september. Totalt er det dokumentert ulveskader på 177 sau i området i løpet av beitesesongen, og det ble omsøkt tap av 578 sau og lam fra dette området. Det

ble også dokumentert 62 sau tapt til ulv i områder vest for ulvesonen i region 4 og 5. To storfekalv ble dokumentert tapt til ulv utenfor ulvesonen i regionen i beitesesongen 2016.

Figur 1. Kart over dokumenterte og antatte skader på sau forårsaket av ulv i perioden 01.11.2015 til 31.10.2016.

Det er siden 1. april 2016 ikke påvist tamrein tapt til ulv innenfor region 5.

Miljødirektoratets vurdering

Klima- og miljødepartementet har i vedtak av 27. september 2016 gjennomført en vurdering av hva som er forsvarlig uttak av bestanden og fastsatt lisensfellingskvoten utenfor ulvesonen i region 4 og 5 unntatt områder som brukes av revirene Julussa og Osdalen til 5 dyr.

For at Miljødirektoratet skal fatte et nytt vedtak om lisensfellingskvote i region 4 og 5 utenfor ulvesonen etter at Klima- og miljødepartementet har fastsatt kvoten i klageavgjørelse, må det foreligge nye opplysninger som tilsier at saken kan vurderes på nytt.

Det har blitt dokumentert spor av en til to ulver i Løten kommune utenfor ulvesonen 12. januar 2017 og Miljødirektoratet vurderer at dette oppfyller krav om nye opplysninger. Den 14. januar 2017

ble det også påvist spor etter en ulv i Sør-Odal kommune utenfor ulvesonen. Videre har Miljødirektoratet lagt til grunn at det ikke ble åpnet for lisensfelling innenfor ulvesonen eller i Osdalen, hvilket ikke var kjent på tidspunkt for klageavgjørelsen i september 2016. Klima- og miljødepartementet har i e-post 12. januar 2017 bedt Miljødirektoratet om å behandle søknad om ny lisensfellingskvote i region 4 og 5. Miljødirektoratet legger til grunn at dette ikke berører Klima- og miljødepartementets avgjørelse 20. desember 2016 om at felling ikke er aktuelt innenfor Osdalsreviret eller innenfor ulvesonen med hensyn til begrenset skadepotensiale og andre tilgjengelige skadeforebyggende tiltak.

Erfaringsmessig er det denne tiden på året vanlig at streifdyr av ulv vandrer inn til Norge fra svenske ulverevir. Det er foreløpig usikkert hvorvidt det økte antall ynglinger innenfor norske revir som er påvist for 2015 og så langt for 2016 vil medføre økt utvandring av streifdyr også fra disse revirene til områder utenfor ulvesonen, eller om det hovedsakelige trekkmonsteret inn mot kjernebestanden vil opprettholdes selv når en større andel av ynglingene foregår på norsk side av riksgrensen. Miljødirektoratet konstaterer at ulv i prioriterte beiteområder kan utgjøre et betydelig skadepotensiale for sau på utmarksbeite og at hensikten med lisensfelling blant annet er å begrense en bestandsutbredelse, jf. prinsippet om geografisk differensiering. Per dags dato er det påvist to til tre ulver utenfor ulvesonen i regionen etter lisensfelling ble avsluttet 11. januar 2017.

Miljødirektoratet har hatt kontakt per telefon med rovviltnemnda i region 4 i forkant av at vedtak ble fattet.

På bakgrunn av en helhetsvurdering av situasjonen per i dag, finner Miljødirektoratet grunnlag for å åpne for lisensfelling av tre ulv innenfor et nærmere avgrenset område utenfor ulvesonen i region 4 og 5. Skadehistorikk og skadepotensiale for sau er gitt betydelig vekt i vurderingen. Bestandssituasjon for ulv og geografisk differensiering nedfelt i forvaltningsplan for regionen er andre momenter som direktoratet har vektlagt i sin vurdering. Ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning er andre løsninger vurdert, men ikke funnet tilfredsstillende innenfor de prioriterte beiteområdene. Et slikt uttak vurderes ikke å være til skade for ulvebestandens overlevelse, eller for å komme i konflikt med det nasjonale bestandsmålet for ulv, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og rovviltforskriften §§ 3 og 4. Miljødirektoratet viser i forbindelse med dette til sin vurdering i faglig tilrådning i klagesak om lisensfellingskvote utenfor ulvesonen i region 4 og 5 av 15. september 2016.

Vedtak

Ut fra vurderingene ovenfor og med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, fatter Miljødirektoratet vedtak om lisensfellingskvote på tre ulver innenfor et nærmere avgrenset område utenfor ulvesonen i region 4 og 5.

Følgende vilkår er knyttet til iverksettelse av felling:

Nærmere avgrensninger av områder

1.1. Region 4 - Oslo/Akerhus/Østfold: Akershus fylke utenfor ulvesonen

1.2. Region 5 - Hedmark: Hele fylket utenfor ulvesonen, med unntak av et nærmere avgrenset område i deler av kommunene Stor-Elvdal, Rendalen og Engerdal.

Området som er *unntatt fra lisensfelling* omfatter:

- Stor-Elvdal; øst for Glomma og sør for Rv30
- Rendalen; sør for Rv 30 til Åkrestrømmen og sør for Rv217
- Engerdal; sør for Rv217 fra kommunegrensa mellom Engerdal- Rendalen og til Elvbrua og vest for Femundselva til kommunegrensa Engerdal-Trysil.

2. Særlige vilkår:

A. Lisensfelling omfatter også områder vernet etter natumangfoldloven der vernebestemmelsene åpner for dette eller der forvaltningsmyndigheten har gitt nødvendig dispensasjon.

B. Fellingsperioden er 16. januar 2017 til og med 31. mars 2017.

C. Lisensfelling av ulv krever grunneiers tillatelse.

D. Bruk av hund under lisensfelling er tillatt, med unntak av løs, på drevet halsende hund.

E. Felling eller forsøk på felling skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Jeger skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og jeger skal kunne påvise fellingssted etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.

- Jeger plikter å holde seg oppdatert om status for lisensfellinga minst en gang daglig under fellingsforsøk.
- Jeger plikter også å registrere seg som bruker av Fylkesmannens løsningen for SMS-varslings om status for lisensfellinga.

Se vedlegg til dette vedtak om administrasjon og annen informasjon.

F. Miljødirektoratet kan til enhver tid stanse lisensfelling eller endre fastsatt kvote dersom nye bestandsopplysninger eller opplysninger om irregulær avgang tilsier det, eller vilkårene A-E over ikke overholdes.

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for Miljødirektoratet, jf. § 32.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Yngve Svarte
avdelingsdirektør

Knut Morten Vangen
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.